

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " 60—
za četrt leta " " 30—
za en mesec " " 10—
za inozemstvo:
celoletno " " Din. 26—
mesečno " " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din. 15—
v inozemstvu " " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENE

Gene inseratom:
Enostopna petina vrsta malih
oglasov po K 4— in K 6—
veliki oglasi nad 45 mm višine
po K 8—, poslana itda
po K 12—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglašje.
zagreb 9.011, sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797

Novi volivni zakon.

O tem je poslanec dr. Hohnjec v seji zakonodajnega odbora 17. junija izvajal sledeče misli:

Ideja demokracije zahteva, da se da vsemu narodu in vsem njegovim članom brez izjeme možnost, da po svojih izvoljenih zastopnikih po poedinah korporacijah, zlasti v parlamentu, sodeluje pri zakonodaji in upravi države in dežel. Etični postulat, ki izvira iz ideje demokratične države, je, da ljudstvo ne sme biti samo objekt vlade, ki mu prisojia samo pasivno vlogo, marveč da je narod subjekt državljan- skih pravic in nositelj zakona. Zato pa pri zakonodaji ne sme noben državljan biti izključen. Pravo naroda, da izbira svoje zastopnike, je volivno pravo. Po naravnem zakonu pripada to pravo vsakemu človeku kot takemu. Na to se mora ozirati objektivno volivno pravo, to je one zakonske norme, ki naj uredijo aktivno volivno pravo posameznih državljanov.

Zakonske norme, ki so predložene narodni skuščini kot nov volivni zakon, so pa take, da jih moramo imenovati nedostojne za moderno državo 20. stoletja po končani svetovni vojni. Volivni zakon mora vsem državljanom volivno pravo omogočiti in olajšati, ne ga pa odvzeti ali otežkočiti. Predložene zakonske norme to pravo celotno odvezajo polovici državljanov, izmed druge polovice pa jo prav velikemu številu dejansko odrekajo z določbami o okrajnih kandidaturah.

Značilno za zaostalost našega režima je, da se vodi v našem parlamentu diskusija o volivnem zakonu, ki določa, da je le polovica državljanov nositeljica državljan- skih pravic, dočim je ženska polovica brez teh pravic. Vsi poskusi Jugoslovanskega kluba, da bi ublažili, ako ne celotno odpravili ta politični atavizem, so bili dosedaj brez uspeha. Na nameravamo ponavljati argumentov, ki smo jih že tolikokrat navedli. Le to topot pripominjamo, da v tem vprašanju naša država ranžira celo za reakcionarno Madžarsko, ki je pri sedaj izvršenih volitvah dala volivno pravico vsaj približno milijonu žensk. Sploh niso v nobenem pogledu pri tem načrtu predložene nikake spremembe, da bi se izboljšal volivni zakon, sklenjen od začasnega narodnega predstavništva. Vse spremembe, kar jih je predložil, pomenijo temeljito poslabšanje volivnega zakona.

Tako poslabšanje pomeni ustanova dvojnega količnika. Kandidatne liste, ki prvega visokega količnika ne dosežejo, sploh ne pridejo v poštev pri dodelitvi mandatov. S tem bo manjšim političnim skupinam zabranjen vstop v parlament. Kaj bodo taki politični izgnanci počeli doma? — Tako poslabšanje nadalje involvira (upeljuje) sistem okrajnih kandidatur. Tu moramo izjaviti: aut — aut! Ali okrajni poslanci ali okrajni poslanci! Kombinacija obeh sistemov ne gre dobro; mi vidimo, da je ta kombinacija tudi v našem zakonskem predlogu slabo izpadla. Če hočete držati idejo okrajnih kandidatur, mora imeti vsak okraj pravico, da ima svojega poslanca. Po našem zakonskem predlogu pa nimamo te garancije. Ostali bodo okraj brez poslancev. Tak zakonski predlog sam pobija idejo, na katero se opira kot na temelj. Daljna posledica te določbe bo cepanje kandidatnih list, cepanje glasov itd.

Ustava proglašja načelo, da je posamezni poslanec ne samo zastopnik ozkega kroga, ki ga je izbral, ampak da predstavlja ves narod. Kako naj se zastopnik razmeroma majhnega okraja, izvoljen od primeroma majhnega števila izmed ogromne množice vseh v državi oddanih glasov, smatra za zastopnika cele države? Kako naj zastopnik malega okraja osredotoči svoje delo na celo državo, ko bo povsem odvisen od svojih okrajnih volivcev in navezan na izvrševanje njihovih mnogoštevilnih okrajnih želja in zahtev?

Sistem okrajnih kandidatur je tudi proti določbi ustave o predstavnosti manjšin. Ne gre tu samo za narodne, plemenske ali verske manjšine, gre tudi za politične manjšine v okviru državnega naroda. Take manjšine se morejo uveljaviti edinele v večjem okrožju, nikakor pa ne v majhnem okraju. Z okrajnimi kandidaturami je več

ali manj zopet uveden sistem majorca (večinski sistem), negiran pa moderni sistem proporcija.

Proporčni sistem je korektura nepopolnega računanja volivnega izida, katero je združeno z odločitvijo po majoriteti. Pri majorcu ima sicer mnogokateri glas svojo veljavo, pa nima nikake vrednosti za izvolitev kandidata. Ostaje za večino mrtva manjina. Vrednost prava ne obstoji v veljavnosti, marveč v učinkovitosti. Pri majorcu igra vsaka stranka v vsakem volivnem okraju va banque: vse ali nič. Tako bo tudi z našimi okrajnimi kandidaturami. Kako se naj potem izvrši ona ustavna določba o zastopstvu manjšin?!

Problem, kako se naj vsem glasovom daje vrednost, in sicer ista vrednost, rešuje proporčni sistem. Najprej je to idejo branil in skušal popularizirati Anglež Tomaž Hare l. 1859. Za to idejo so se borili John Stuart Mill, Bluntschli, pl. Mohl in D'Hondt, ki je izumil poseben način za prakso. Proporčni sistem se je uvedel najprej na Danskem, potem v Belgiji in Švici in polagoma, zlasti po vojni več ali manj v vseh evropskih državah. Češkoslovaška, katere volivni zakon je izmed najbolj demokratičnih na svetu, ima celo trojni skrutinij. Drugi in tretji skrutinij imata namen, da se vsi glasovi, ki so pri prvem skrutiniji ostali v prid posameznih strank, seštevajo iz vseh volivnih okrožij cele države ter da se dosedaj še nedodeljeni mandati

razdelijo po tem merilu med posamezne stranke. Pri drugem skrutiniji se jemljejo v obzir samo tiste stranke, ki so vsaj v enem volivnem okrožju dobile najmanj 22.000 glasov ali pa volivno število (število glasov, ki v tem volivnem okraju odpade na en mandat). Ideja več skrutiniev je bila sprejeta in uzakonjena l. 1905. v švicarskem Kantonu Tesinu, z zakonom z dne 22. oktobra 1919. v Belgiji ter kot možnost sprejeta v Nemčiji v zakonu z dne 27. aprila 1920.

Take zakonske norme imajo v volivnem pravu istinito kulturne države v Evropi. Naša država pa na polju politične kulture ne napreduje, ampak nazaduje. Mi vidimo, da pomenijo te izpremembe, ki so predložene za volivni zakon iz l. 1920., velik korak nazaj. Leta 1920. je bil volivni zakon sprejet solidnim parlamentarnim potom. Bila je polnovredna debata v odboru in na plenarnih sejah. Sedaj pa bo to pri nas šlo po sistemu najkrajšega postopanja s prostim mašinskim izglasovanjem. Mi vemo, da bo ta predlog sprejet. Mi povdarjamo samo to: če bi ne bilo koalicijskega terorja, če bi bila tudi članom klubov vladne večine dana svoboda, sem jaz prepričan, da bi ta zakon ne dobil v parlamentu večine, ako bi se reševal strogo parlamentarnim potom.

Nato je dr. Hohnjec izjavil v imenu Jugoslovanskega kluba, da tega zakonskega predloga ne more sprejeti.

Volivni zakon v zakonodajnem odboru sprejet.

Belgrad, 19. jun. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja zakonodajnega odbora, na kateri se je razpravljalo o posameznostih volivnega zakona. Pri glasovanju je bil volivni zakon sprejet z 18 glasovi proti 3 glasovom. Opozicijske stranke se razprave niso udeležile.

Belgrad, 19. jun. (Izv.) Notranje ministrstvo je izdalo naredbo, naj se sestavijo

volivni imeniki po zakonu o volivnih imenikih. Ta naredba ni v nobeni zvezi z možnostjo skorajšnjih volitev v narodno skupščino. V poslanskih krogih vlada mnenje, da radikalna in demokratska stranka ne želi volitev. Volivni zakon mora vladna koalicija izglasovati že sedaj, ker je to zahtevala krona sama, da ima za vsak slučaj proste roke za apel na narod.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 19. junija. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 5.10 popoldne. Na dnevnem redu je bila izvolitev odbora za dopolnitev in izpremembe zakona o ustroju sodišč. Ker je bil dnevni red zelo kratek, so današnja seja večinoma izpolnile razne interpelacije in odgovori. — Narodni socialist Anton Brandner je stavil na predsednika narodne skupščine vprašanje, zakaj na njegovo interpelacijo, ki jo je predložil že pred petimi meseci, še vedno ni odgovora. Protestiral je zlasti proti temu, da še ni dobil odgovora na svojo interpelacijo o avdijenci kneza Windischgrätzja pri kralju. Predsednik dr. Ribar mu je odgovoril, da je zadevo že večkrat urgiral, da pa ni prejel še nobenega odgovora.

Nato je povzel besedo minister za pravosodje dr. Marković, da odgovori na vprašanje demokrata Pavla Angelića glede amnestije bivšega pehotnega podpolkovnika Božina Simića, ki je bil svojčas obsojen na 20 let ječe v znanem solunskem procesu. Minister je odgovoril, da je bilo vprašanje pomilostitve rešeno na znan način s kraljevim ukazom z dne 8. t. m. in da se je to zgodilo v sporazumu in po sklepu ministrskega sveta. Nadalje je naglašal, da v vseh dosedanjih ukazih po ujedinenju Jugoslavije še nikoli niso bile amnestirane osebe, ki niso prišle pred sodišče, bodisi ker so pobegnile, ali pa ker se skrivajo. — Interpelant Angelić je naglašal v svojem odgovoru, da so na tako važnem političnem vprašanju interesirane široke ljudske plasti. Njegovo vprašanje ni navezano na osebo bivšega srbskega podpolkovnika Simića, čigar prsa krasijo redovi in ki ga pozna kot narodnega delavca in junaka, ampak je v zvezi z vsemi onimi, ki so bili obsojeni v solunskem procesu. Ta proces je bil popolnega političnega značaja in odgovarja duhu onega trenutka, ko je bila izrečena obsodba. Za ta politični čin bi morala vlada predlagati kralju ob njegovi poroči, naj se izbrisejo vse sledi tega političnega dejanja, ki je zelo neugodno učinkovalo na narod. Tega pa vlada ni storila in zaradi tega jo obdolžuje pred narodno skupščino.

Zbornica je prešla nato na interpela-

ništva IV. armije v Zagrebu glede turistov, nakar mu je general Vasić odgovoril, da je odredil, naj se legitimirajo samo sumljive osebe, ostali turisti pa ne.

Zbornica je prešla potem na dnevni red. Pred prehodom na dnevni red so poslanci Lazić (zemljoradnik) in tovariši predlagali, naj se zakonskemu načrtu o vojni odškodnini prizna nujnost. Minister za pravosodje dr. Marković je odklonil ta predlog, kar je storila tudi zbornica. — Na protest socialistov dr. Koruna, da v zbornici ni kvoruma — protest je podpisalo 10 poslancev —, je predsednik dr. Ribar odredil prozivko, da se dožene sklepčnost narodne skupščine. Dognalo se je, da je navzočih 167 poslancev, torej 26 nad predpisanim številom. — Nato je bil izvoljen v sporazumu z načelniki strank odbor za zakonski načrt o dopolnitvi in izpremembi zakona o ustroju sodišč. Ta zakon se bo obravnaval v skrajšanem postopanju. Ker je opozicija na zadnji (sobotni) seji zakonodajnega odbora pred načelnim glasovanjem o volivnem zakonu izjavila, da bo izpremenila svojo taktiko v narodni skupščini, je danes najbrže zaradi tega zahtevala na podlagi poslovnika po posl. dr. Korunu, naj se prozivka ponovi in je kot razlog navajala, da se prva prozivka ni zahtevala pred prehodom na dnevni red, ampak le da se ugotovi kvorum. Po nekaterih pojasnilih predsednika in pravosodnega ministra se je ugotovilo, da se v zmislu poslovnika prozivka more zahtevati le enkrat. Konec o tem razmotirvanju je bil zelo buren. Predsedniku se je po vendarle posrečilo pomiriti duhove, nakar je ob 8.15 zvečer zaključil sejo in odredil prihodnjo za jutri ob petih popoldne. Na dnevnem redu sta dve poročili odbora za prošnje in pritožbe.

Volitve v oblastne skupščine odgodene.

Belgrad, 19. jun. (Izv.) Vaš dopisnik se je informiral na merodajnem mestu glede volitev v oblastne skupščine. Ob tej priliki je med drugim zvedel, da je ministrski svet že dvakrat razpravljal o tem predmetu. Ker pa so se pojavila nasprotujoča si mnenja, je bilo sklenjeno, da se razprava o tej zadevi odgodi in da se volitve ne razpišejo do oktobra.

Balkanizem.

Belgrad, 19. jun. (Izv.) Dementi Vatikana, da je popolnoma izmišljena vest o ukoru sv. Stolice jugoslovanskim škofom radi udeležbe pri kraljevi poroki, ni objavil noben belgrajski list. To vest je prva natisnila belgrajska »Politika«, ki je poluradno glasilo zunanega ministrstva. Značilno je za moralno tega lista, da se je njegov urednik pred objavo vesti informiral o njeni resničnosti pri belgrajski nunciatu-ri, kjer se je apodiktčno dementirala, kljub temu pa jo je »Politika« objavila.

Otvoritevna seja mažarske zbornice.

Budimpešta, 19. jun. (Izv.) Pri današnji otvoritveni seji novoizvoljene narodne skupščine je prečital starostni predsednik grof Apponyi dopis ministrskega predsednika grofa Bethlena, da bo državni upravnik Horthy otvoril narodno skupščino v torek, dne 20. t. m. opoldne v velikih dvorani parlamenta. Grof Apponyi je nato izjavil, da spoštuje pravice državnega upravnika in da bo zavrnil vsak napad na državnega upravnika. Vendar pa mora izraziti proti dopisu ministrskega predsednika tehtne pomisleke. Sledeč običaju, da odpravlja kralj državni zbor, bi moral narodno skupščino otvoriti državni upravnik. Ne mara se pa baviti z vprašanjem, ali ima to pravico državni upravnik ali ne. Pravni značaj narodne skupščine se brez dvoma razlikuje od pravic državnega zbora. Drjavni zbor je le činitelj državne suverenosti, zakonska moč narodne skupščine pa predstavlja vso državno suverenost in ne nadomešča le državni zbor, ampak je tudi v najtesnejši zvezi s kraljevo oblastjo. Zakon, ki se tiče državnega zbora in državnega poglavarja, se ne more nanašati na narodno skupščino, razen ako bi na-

rodna skupščina izrecno sprejela ta zakon, kar se pa v tem slučaju ni zgodilo. Ni nobenega drugega činitelja, ki bi mogel postaviti zakon, ki bi bil obvezen za narodno skupščino. Vsled tega stališča se govornik ne more udeležiti nameravane svečane otvoritve narodne skupščine. (Živahno ploskanje pri opoziciji.) Ministrski predsednik grof Bethlen opozarja v odgovoru na izvajanja grofa Apponyija na § 2 poslovnika, ki ga je sprejela prejšnja narodna skupščina in po katerem morajo poslanci pod vodstvom starostnega predsednika prisostvovati svečani otvoritvi narodne skupščine. Ta določba poslovnika je obvezna. Ministrski predsednik mora vztrajati na tem, da državni upravnik svečano otvori narodno skupščino, ker ima državni upravnik na podlagi člena 1 ustave iz leta 1920 kraljeve pravice, izvemši one, ki so v zakonu izrecno navedene. Ministrski predsednik je zaprosil poslance in starostnega predsednika, naj se drže poslovnika. (Živahno ploskanje pri enotni vladni stranki.) Poslanec Raszai je naglašal, da takrat, ko je narodna skupščina sprejela stari poslovnik, še ni bilo govora o delokrogu državnega upravnika, ker se je določil šele kasneje. Suverenost narodne skupščine zahteva, da govornik in njegovi somišljeniki ne morejo prisostvovati otvoritvi parlamenta. Starostni predsednik grof Apponyi je končno naznanil, da vsi prihodnja seja narodne skupščine v torek ob eni popoldne z dnevnim redom; nadaljevanje otvoritvene seje.

AMERIŠKI POSLANIK V ALBANIJU.

Tirana, 19. jun. (Izv.) Dne 14. t. m. je došel v Tirano ameriški diplomat za stopnik pri albanski vladi. S tem so Zedinjene države severoameriške uradno priznale Albanijo.

KRVAV SPOPAD V GORNJI ŠLEZIJI.

Hindenburg, 18. jun. (Izv.) V Biskupah (Gornja Šlezija) je prišlo med poveljništvom glasovalne policije, ki je zamenjalo občinsko stražo, in oddelkom francoskih vojakov do krvavega spopada. Mnogo civilistov se je zavzelo za glasovalne redarje, nakar sta obe stranke začeli streljati. Tekom boja so bili trije civilisti ubiti, eden pa tako težko ranjen, da je kmalu nato umrl.

UDELEŽBA FRANCIJE V HAAGU.

Pariz, 19. jun. (Izv.) Kakor poroča »Matin« iz Londona, bo ministrski predsednik Poincaré predlagal ministrskemu svetu, naj odpošlje francoske strokovnjake na konferenco v Haag, ker so prvi uspehi haaške predkonference zadovoljivi.

VOLITVE V BURGENLANDU.

Dunaj, 19. jun. (Izv.) Iz dosedanjega izida volitev v narodni svet v Burgenlandu je razvidno, da bodo socialni demokrati dobili najbrže štiri, krščanski socialci pa dva mandata. Ostala dva mandata dobi kmetska zveza, ali pa burška kmetska zveza in Velenemci vsak po en mandat. Pri volitvah v deželni zbor dobijo, kolikor je doslej znano, v okraju Gössing burška kmetska stranka tri, krščanski socialci dva in socialni demokrati in Velenemci po en mandat. V okraju Mattersdorf odpadejo na socialne demokrate štirje, na krščanske socialce trije in na burško kmetsko stranko en mandat. V okraju Oberwart, kjer še manjkajo izidi iz 40 občin, sta definitivno izvoljena dva poslanca kmetske zveze in en krščanski socialce. Ostale tri mandate dobe socialni demokrati, ali pa socialni demokrati dva in Velenemci en mandat.

Iz sovjetske Rusije.

(Spisal Vladimirov.)

(Dalje.)

Tudi pri našem vagonu se jih je že mnogo oglašilo, ki so povpraševali in ogledovali to in drugo. Najbolj nadležni pa sta bili dve branjevki, ki so jima moje rozine najbolj ugajale in jih nista hoteli pustiti. Ker je bilo nanje kupcev že mnogo in so bile vsakemu všeč, sem jih držal še dražje. Kupil sem jih še spomladi v starem Samarkandu in so bile črne in jako čiste. Črno turkestansko grozdje je namreč veliko sladkejšo nego belo ali rdeče, zato so tudi črne rozine na veliko boljsem glasu. Končno smo se vendar pogodili za ceno. Ker pa nista imeli tehnične s seboj, jih je bilo treba nesti tehtati na bazar za postajo. Kupili sta še nekaj riža in moke pri Mažarih in smo odšli. Branjevki z moko in rižem naprej, žena Mažara, ki je prodala moko vtric z njima, Mažar pa, ki je prodal riž in jaz s svojimi rozinami pa za njimi.

Ubrali sta pot, ki pelje na trg ne skozi izhod na postaji, ampak ob strani postaje mimo železniških skladov. Ta pot mi je bila tudi znana. Januarja meseca, ko je bila špekulacija s podobnim blagom še strogo prepovedana, smo po prihodu sanitarnega vlaka v Orenburg hodili po njej in nosili pod pazduhami male vrečice. Takrat je bila ta pot dobro došla, ker smo

NOVA POLJSKA VLADA.

Varšava, 19. jun. (Izv.) Glavni odbor deželnega zbora je na svoji včerajšnji seji določil z 299 proti 98 glasovom za ministrskega predsednika Štefana Pranowskega, ki je bil v kabinetu Witos minister za trgovino in industrijo. Pranowski je stopil v stik z načelniki strank in je potem sporočil predsedniku deželnega zbora, da sprejme sestavo nove vlade.

ATENTAT NA NADŠKOFA.

Montevideo, 18. jun. (Izv.) Ravnatelj anarhističnega lista »Batailla«, Herrera, je v stolnici oddal pet strelcev iz revolverja na nadškofa, ki je pridigal. Nadškof je bil lahko ranjen. Več oseb je hotelo napadaleca linčati. V zvezi s tem dogodkom je bilo prijetih več anarhistov, ki so se nahajali v bližini stolnice.

Politične novice.

+ Dr. Gregor Žerjav je torej, kakor posnemamo iz »Slovenskega Naroda«, vendarle svoj porfelj demokratskemu klubu postavil na razpolago. Ali rad ali ne, to se odteguje naši vednosti. »Jutro« nam bo gotovo povedalo, da vzrok niso bile bombe g. Kamenarovića. Na vsak način je demokratski klub našel dr. Žerjavo naslednika v osebi g. Ljube Davidovića. Upamo, da socialna politika našega režima s to »rekonstrukcijo« ne bo niti veliko izgubila niti veliko pridobila. »Es wird weiter gewürschelt,« kakor je dejal pokojni Taafe, dr. Žerjav pa za svoje zasluge ostane gotovo še »na razpoloženju«.

+ Napredno in demokratsko naziranje. Ustavljen je glasila Novačanove republikanske stranke zagovarja stari pionir svobode in napredka v Sloveniji, »Slovenski Narod«, s tem, da je tiskovna svoboda sicer lepa stvar, ki so jo ravno liberalci svojčas najbolj zagovarjali, toda le tam, kjer je zanj ljudstvo zrelo. — Po mnenju častitljivega »Naroda« je torej naše ljudstvo še zelo nezrelo, dasi širi »Narod« med njim že nad petdeset let liberalno prosveto. Koga je treba zdaj bolj obžalovati, ali slovensko ljudstvo ali »Slovenski Narod«?

+ Dr. Kukovec je dobil danes nos od »Slovenskega Naroda«, ker je v demokratskem klubu zvalil odgovornost za poostrenje taktike SLS na Ivana Hribarja. Ravno tako bi lahko kdo rekel, pravi »Narod«, da je Hribar kriv, »ako politična pamet tega ali onega politika skoči iz tira«. Radovedni smo, kaj poreče dr. Kukovec na ta zlobni očitke.

+ K češko-poljskim prijateljskim stikom. Te dni je izšla v Varšavi številka ilustriranega tednika »Świat«, ki je posvečena samo in edino češkoslovaški prosveti in literaturi. Med slike so uvrščeni izbrani članki čeških pisateljev. Po preteku 14 let je to v Varšavi prvi poskus svoje vrste ter po člankih in slikah sodeč moramo priznati, da je poskus lepo uspel. S stališča propagandne prosvete more ta češkoslovaška številka obroditi v Poljaki mnogo dobrega sadu in to tem bolj, ker je omenjeni tednik na Poljskem močno razširjen in poleg »Tygodnika Ilustrowanego« najbolj priljubljen ilustrirani list v poljskem narodu.

Dnevne novice.

— Fašisti v Ajdovcu. Tudi pri nas so se oglašili fašisti. Dne 11. t. m. smo imeli cerkveno žegnanje. Gospod župnik je s prižnice opominjal, da naj se vrši dostojno, brez vsakega plesa in pretepa. Nekaterim župnikovo opominjevanje ni bilo všeč.

Zbrali so se v tukajšnji Zupančičevi gostilni ter so pili in plesali ter sklenili župnišče ponóhi napasti, kar so tudi storili. Prišli so iz Zupančičeve gostilne okrog desete ure zvečer pred župnišče, kjer so razgrajali in tulili. Ko je g. župnik odprl vrata ter jih svaril, da naj bodo mirni, se je eden izmed napadalcev z odprtim nožem zpodil proti župniku, kateri je komaj ušel v župnišče. Nato je tolkel po vratih in grozil, da kadar jih bo g. župnik opominjal na prižnici, bo prišel na prižnico in bo g. župnika na prižnici zaklal. Drugi pa so medtem razbili okno pri župnikovi sobi. Tako imamo tudi pri nas fašiste, ki hočejo, da bo duhovnik govoril, kar je njihovim ušesom všeč. Pripomnimo tudi, da so bili v Zupančičevi gostilni od nekaterih nahujskani. Orožništvo v Doberniču pa prosimo, da stvar dobro preišče, da bo prišlo nočnim razgrajalcem na sled in da dobijo zaslužen kazni.

— H kamniškimi občinskimi volitvam. Neki kamniški liberalce se v »Jutru« baha, da si SLS ni upala postaviti svoje kandidatne liste za nadomestne občinske volitve v Kamniku. Pripomnimo, da kakor nismo hoteli prevzeti nobenih funkcij v odsekih, tako tudi nočemo za dva mandata spravljati naših mož na volišče in jim kratiti čas. Liberalci naj le sami bodo odgovorni za vse obljubljene olepšave kamniškega mesta, njega cest in potov, katere naj čimprej izvedejo s posojilom en četrtilijona kron, katere so si v ta namen izposodili pri Komisiji za stvarno demobilizacijo v Ljubljani. Postopanje naše stranke naj Vas nikar ne zapečuje k prevelikemu zaupanju v same sebe; vam bomo še takrat preveč, kadar bomo nastopili.

— Gospodinjka šola na Jesenicah. Pod tem naslovom je informator »Jutra« z Jesenic v št. 141 z dne 16. t. m. priobčil članek, ki mora logičnomislečemu človeku sapo vzeti. Naproša se, da članek korigira v toliko, da gđ. Štebi ni prišla k nam ustanovljati gospodinjke šole, pač pa da so se ženske na tem malem sestanku spontano toplo zavzele za ustanovitev iste in to more biti le znak »možgan v redu«. Kar se pa tiče merodajnih faktorjev, bodo ti v pravem času upoštevani in naprošeni za sodelovanje. Toliko resnici na ljubo. — Več udeleženk sestanka.

— Električna centrala v Zagradcu na Dolenjskem. Binkoštni ponedeljek se je otvorila, blagoslovila in izročila obratu električna centrala v Zagradcu pod Krko. Slavnosti se je udeležilo mnogo ljudstva. Blagoslovil je centralo č. g. duhovni svetnik Javbi ob 11. uri dopoldne. Mogočno je zašumela reka Krka na turbino, kjer je dinamo takoj spremenil vodno moč v električni tok z 5000 volt napetosti. Istčasno so zagorele električne luči v Lesah, Gorenjivasi, Stični, Dragi, Višnjigori in Žalni. Skoro pa zasvetijo tudi v Grosupljem, malo pozneje pa v Šmarji, Škofelci in Št. Vidu. Svetloba žarnic je lepa, brez tresenja. Tudi motorni obrat se skoro otvori. Elektrarna bo oskrbela s tokom v veliki meri gornjo Dolenjsko. Pričakovati je, da bo v doglednem času ves tok izčrpan in potreba bo napraviti novo centralo, da podkrepi dosedanje obširno omrežje, kajti tudi Dobrepolje in Stuge komaj čakajo električne sile. Prvi večer, ko je zasvetila električna, je bilo nepopisno navdušenje ob vsej obširni prog. Mlado in staro se je zbiralo in je komaj svojim očem verjelo, da more voda Krka na tako daljavo spremeniti temno noč v beli dan. Podjetje je stalo res težke milijone in se za par let niti obrestovalo ne bo. A gotovo je, da bo v petih letih gotovo daleč aktivno. Zelo veselo dejstvo je, da so vsi družabniki do-

mačini in ni nobenega tujega kapitala vmes. Vse priznanje zasluži kot predsednik in finančni voditelj, mladi, agilni, skrajno podjetni trgovec g. Mihael Omahen iz Višnjegore, ki se ni ustrašil vseh nasprotstev in ogromnih težav. Vse priznanje tudi drugim našim možem. Priznanje in zahvala pri tem ogromnem delu se pa mora izreči tudi gradbeni direkciji v Ljubljani, imenoma direktorju g. inž. Klinarju in nadsvetniku g. Hilbertu kakor tudi cestnemu odboru Višnjagora, ki so delovali, da so se po cestnem svetu postavili drogovi za daljnovod.

— Smrt časnikarja. Kakor poroča »Narodna Straža« iz Šibenika, je bil 7. t. m. pokopan Pavel Roca, urednik lista »Raskovnik«. Bil je eden onih iskrenih Jugoslovancev, ki so bili za Avstrije preganjani in je bil radi svojega narodnega delovanja več mesecev v ječi. V Jugoslaviji so ga zopet preganjali Italijani, ko je bil še v zasedenem ozemlju, pozneje pa je bil proglašen za protidržaven element. Naj v miru počiva!

— Ukinitve rudarskih uradov. Ministrstvo za šume in rude bo te dni ukinitlo rudarske urade v Zagrebu in Ljubljani. Delokrog teh dveh oddelkov preide na sarajevski okoliš.

— Povratek Meštovića iz Londona. Te dni se povrne iz Londona veliki jugoslovanski kipar Ivan Meštović v domovino. Kakor se doznava, je angleški narodni muzej nakupil več njegovih del.

— Zastopstvo Slovencev na zagrebškem velesejmu. Pri sobotni otvoritvi zagrebškega velesejma so med drugimi zastopali Slovenijo predsednik Zveze industrijcev Majdič, podpredsednik Hribar in tajnik inženjer Šuklje, predsedništvo ljubljanskega velikega sejma Fr. Bonač in arhitekt Josip Costaperaria in oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani dvorni svetnik dr. Marn.

— Minister Kumanudi toži radi razžaljenja časti. Finančni minister dr. Kumanudi je vložil tožbo zoper ravnatelja Narodne banke dr. Vlada Markovića, ki je obenem kandidat nekaterih demokratov za ministra financ. Dr. Marković je na zadnjem občnem zboru Narodne banke v svojem poročilu ostro napadel finančnega ministra. Konstatiral je vse napake finančnega ministra, vsled katerih da je država pretrpela veliko škodo. Z raznimi dejstvi je skušal dokazati, da je Kumanudi upropastil našo valuto in celokupno trgovino in je končno trdil, da je dr. Kumanudi najbolj nesposoben minister, od kar obstoja država.

— Na smrt bolan jetičnik mora jahati. G. Koželj, vojak 3. konjiškega polka v Subotici, tačas v Bukovžlaku pri Celju ima jetiko v III. štadiju, kakor se vsak študent medicine lahko prepriča, jetična mrzlca narašča na 39° Celzija. Je šele malo časa doma, prišel je v Celje ne kot bolnik, pač pa kot potrebna priča pri neki sodniški obravnavi. Vojaški zdravnik v Subotici ga je imel cel čas za simulant, za švindlerja. Dvigali so ga v Subotici s silo na konja, da je moral na smrt bolan jetičnik jahati. Vojaški zdravnik še vedno ne miruje, hoče imeti »švindlerja« nazaj v Subotico, zandarji letajo okoli domače hiše v Bukovžlaku, da ga spravijo nazaj v Subotico. Kot zdravnik imam dolžnost štiti siromaka in ker vse nič ne pomaga, sem primoran objaviti to v časniku, da se izšli preiskava ter da se reši bolnik iz rok popolnoma ignorantnega zdravniškega tringa. — M. U. dr. Karol Pečnik, strokovni zdravnik za je tiko v št. Jurju ob južni železnici pri Celju.

— Iz dobrepolske doline. Iz naših gozdov se

ker nismo hoteli nadlegovati stražarja pri vratih. Pri pogledu na to vrzel torej mi je stali v takem prostoru, ki ga bomo takoj spoznali in pa, ker bi nam pri glavnem izhodu čez postajo vse vzeli milicionerji. No zdaj, ko smem svobodno nesti in prodati, kar sem kupil, se mi ni zdela več primerna. Toda branjevki sta ostali pri svojem, izgovarja se, da je to bližje in manj ljudi in ne vem, kaj še vse. Zazdelo se mi je, kakor da tiči v njih neki strah pred glavnim izhodom čez postajo. Šel sem pa vendar za njima, čeprav me je vleklo bolj nazaj nego naprej.

Stopili smo skozi mala vrata v ograjen prostor, kjer se nahajajo skladišča. Tukaj namreč smo stali pozimi. Pri vstopu v ta prostor sem občutil, kakor da bi bil zašel na napačno pot... Ženske so šle dalje in se pogovarjale. Madjar, ki je šel z menoj, je ostajal zdaj vedno za nekaj korakov za mano, kakor da bi bil tudi nekaj slutil in hotel ob ugodni priliki popihati nazaj.

Prešli smo že sklade, korakali ravno mimo pisarne dalje proti vratom, kjer je stala uta za stražarja, kar nas srečata dva možakarja, ki sta šla proti pisarni. Ne vem, kako in zakaj, ali ustrašil sem se ju. Obstala sta in nas pogledala od nog do glave.

»Kaj nesete?« nas vpraša prvi od njiju. Ženske so hitele dalje, ves njegov pogled pa je obstal na meni, ki sem šel za njimi, tako da v tistem hipu nisem občutil teže v svoji roki. Nekaj pa mi je reklo, da

se ne bo izteklo srečno. Vendar sem možakarja pogledal postrani in mu odgovoril malomarno, sam ne vem, kaj. Pri vratih nas je stražar ustavil. Iz ute pa je ta čas stopil še eden in zdaj sta nas oba skupaj obracala in gonila nazaj k pisarni. Tedaj sta zagregljali branjevki in uporabili svojo zgovornost, da bi nas prepustila skozi vrata. Pomagalo pa ni nič. Stražar se je skliceval na načelnika in nas gonil v pisarno. Tedaj sem opomnil. Občutil sem, kakor bi me kdo zvezal in si ne morem nič pomagati. Bal sem nisem toliko za svoje rozine, kakor me je dražilo to, da sem poslušal branjevki in po nepotrebnem zagazil v tako smolo. Za hip se je vse uprlo v meni in zahotelo se mi je, razbiti vrata in s silo nadaljevati svojo pot. Ali spoznal sem takoj, da bi bilo premalo mojih rozin za tak izhod.

Tedaj mi je šinila druga misel v glavo: odvezati vrečico in odsipati vsakemu stražarju po par funtov rozin. Preden pa sem privolil v tako misel, sem zagledal pri zidu vrzel tako veliko, da se je lahko skozi splazil človek. Zid je bil postavljen med dvema hišicama železničarjev, ki so imeli onkraj njega svoja stanovanja. Pri eni hišici je ta zid za toliko odstal od stene, da so si ljudje napravili izhod iz ograjenega posestva, kjer so nas zadržali in so hodili čez dvorišče železničarjev na cesto in bazar. Tod smo lazili pozimi, ko je sanitarni vlak stal v opisanem ograjenem prostoru, udarila v glavo nova misel; in preden sem se je dobro zavedel, sem že stal onstran

zida na dvorišču železničarjev — pred zaklenjenimi vrati na cesto.

Stražar je prisopil za menoj in me zmerjal. Ljudje na dvorišču so zijali in molčali. Jaz pa sem spoznal svoj poraz in neumnost.

V pisarni se je stražar še dalje hudoval name in se hvalil pred načelstvom, da me je prehitel. Njegovo načelstvo pa me je ostro gledalo in izpraševalo, zakaj da sem skušal ubežati? V zadregi nisem mogel ničesar odgovoriti, zato sem delal vid, kakor da sem se silno zasopihal in še nisem prišel do sape. Poslali so po agenta železniške črezvychajke, ali pride in pregleda ter preišče, kakšne vrste ptičke so ujeli v bližini državnih skladišč.

Tačas sem prišel do sape in zbral svoje misli. Ker se mi pri zgrešeni opreznosti ni obnesla zvijača, sem se odločil za svojo korajžo. Sklenil sem uporabiti, če bi bilo treba, vse zgovorno frazerstvo sovjetskega sloga, ki sem se mu bil priučil za časa mojega bivanja pod sovjetsko diktaturo. To pa tembolj, ker mi prav nič ni dišalo v tem kratkem času našega čakanja v Orenburgu imeti kake nepotrebne poti ali sestavljanje nepriljubljenih mi protokolov v navzočnosti državne sledilke.

Prišel je sam komisar. Povedali so mu, da so nas zadržali tukaj, da nesemo nekaj s seboj pa ne vedo, kaj in razložili sploh vse tako, kakor da ne bi prav nič vedeli o nas, dočim so jim bile ženske že prej vse objasnile na dolgo in široko.

naprej dosti izvaža tako stavbni les, ki gre večji del na Laško, kakor tudi bukov les za kurivo. Voli pa tudi nimajo obetanka pri nas. Živinski trgovci staknejo slednji rep v blevis in pridno zalagajo s mesom Lahe. Od izvoza pač bogate prekupci in trgovci, kmet bi pa bolj pametno storil, ko bi sedaj, ko naša krma tako nizko stoji, manj prodajal ter počakal, da se naša valuta kaj izboljša. — V nedeljo smo imeli enkrat malo več dežja, ki bo kaj dobro storil poljskim pridelkom, za travnike pa je prišel nekako prepozno. Nakosili ne bomo toliko, kakor smo mislili.

— **Bilnica.** Podružnica Jugoslovanske Matice v Ribnici naznanja, da mora valed nastalih ovir in mnogih drugih poletnih prirediteljev namestitev tombolo prestaviti na jesen. Vse prijatelje Jugosl. Matice pa prosimo, da neovirano naprej zbirajo prispevke za tombolo, da bo naša jesenska prireditev tem sijajnejša. Nabrane dobitke sprejema odbor skozi ves čas do tombole.

— **Kdo mora voditi knjige opravljenega prometa?** Po določilih zakona o davku na poslovni promet s dne 31. januarja 1922, Ur. l. št. 20, morajo voditi knjige opravljenega prometa vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo, vai oni obrati in vsa ona podjetja, katerih promet je presegal v minulim letu 800.000 Din. Za knjige opravljenega prometa ne določa zakon nikakršne oblike in posamezniki si jih smejo prirediti po lastnem preudarku in po potrebi svoje vrste posla. Ti davčni zavezanci morajo takoj vložiti prijave pri davčnem uradu ter plačati 1% ni davek za IV. četrtletje 1921 in I. četrtletje 1922 od prometa, napravljenega v tej dobi, kolikor še tega niso storili, za prihodnja četrtletja pa najpozneje v 80 dneh po preteku vsakega četrtletja pri onem davčnem uradu, v čigar okolišču je njih obrat.

— **O pomenu latinščine za praktično Slovenje.** Na vprašanje, ki ga je stavila zveza profesorjev modernih jezikov, je lyonska trgovinska zbornica odgovorila na nepričakovan način: izrekla se je energično za latinščino. V odgovoru citiramo celo tole: Precej po prvem pismu, ki ga naš namestnik napiše, spoznamo, če je študiral na latinskih šolah ali ne. Na naših trgovskih šolah so prvi dijaki običajno tisti, kateri so se učili latinščine. (Revue universitaire 1921, str. 392.)

— **Brez poštnih znamk** je ostalo več dni mesto Niš v Srbiji. Znamke dobavljajo iz Beograda, od koder jih kljub mnogim urgencam niso pravčasno dobili.

— **Prepovedani listi.** Ministrstvo policije je prepovedalo za našo državo list »Il Lavoratore«, ki izhaja v Trstu.

— **Aretirani komunisti v Splitu.** Splitška policija je na temelju hišne preiskave aretirala poslanca Jelaska in več drugih oseb, češ da so komunisti in da so stali v korespondenci s komunisti v tujih državah. Aretirani so bili izročeni državnemu pravdniku.

— **Rop pri Vrhpolju.** Dne 9. junija 1922 je šel posestnik Anton Kadunc iz Vrhpolja pri Kamniku domov. Opolnoči se je Kaduncu pridružil več fantov, ki so ga pričeli sem in tja svatiti; Janez Grabnar pa mu je segel za telovnik, kjer je imel Kadunc shranjenih 5000 kron denarja. Kadunc jih je za božjo voljo prostil, naj ga pustijo, ker ima ženo in otroke doma in je fantom rekel, da jim da ves denar. Fantje so ga podili tudi enkrat na tla. Iz Kaduncove denarnice je vzel Janez Grabnar iz Nevelj 2000 kron. Grabnarja so orožniki aretirali in izročili sodišču.

— **Velike nevihte v Srbiji.** Glasom vesti iz Čuprije v Srbiji je te dni vladala tam velika nevihta, tekom katere je padala kot jake velika toča. Vsi poljski pridelki so popolnoma uničeni. V vsem okraju so zelo narastle reke. Pri Vranji je Morava odnesla železniški most in je promet med južno in severno Srbijo popolnoma prekinjen.

— **Proračun za kliniko v Beogradu in naša medicinska fakulteta.** V belgradskih listih čitamo, da se vrši v ministrstvu za javna dela 27 t. m. ofertna licitacija za zgradbo kirurške klinike v Beogradu. Proračunska postavka za njo je povišana na 25.582.164,72 dinarjev. — V slovenskih listih pa je imel te dni vsakdo priliko čitati poziv za zbiranje darov, da bi se moglo opremiti poslopje medicinske fakultete, za katero vlada nima kredita.

— **Obsojeni tatovi.** Alojzij Divjak in Avg. Terkaj sta v noči od 21. na 22. aprila t. l. na Raketu ukradla g. Ant. Puntarju 200 kg bodeče žice, vredne 1200 kron. Deželno sodišče je prisodilo Dvojaku 2 meseca težke in Terkaju 5 tednov ječe. — Ivan Brenčič je Godovine in Karol Tratnik iz Idrije sta služila v Logatcu pri Antonu Spangerju, kateremu sta ukradla 14 telečjih kož v vrednosti nad 4000 kron. Deželno sodišče je prisodilo zato Brenčiču 2 meseca in Karolu Tratniku 6 tednov težke ječe.

Gospodarstvo.

g **Žitni trg.** Cene žitu v Vojvodini so bile zadnje sledeče: pšenica 15.50 K, ječmen 11.50 K, oves 12.00 K, koruza 12.80 K, pšenična moka (št. 0) 22.00 K. — Tendence nestalna.

g **Cene žitu na Ogrskem.** Na Ogrskem se plačuje pšenica po 4100 o. K, rž 3350—3375 o. K, oves 3325 o. K, koruza 3600 o. K.

g **Žitni trg na Češkoslovaškem.** Moravska pšenica 425—330 čsl. kron, moravska oves 245—250 čsl. kron, ječmen 225—235 čsl. kron, koruza La Plata 255—265 čsl. kron, leča 900—1000 čsl. kron, krušna moka 340—350 čsl. kron.

g **Glavna skupščina Zveze industrijcev v Ljubljani.** Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je sklicala svojo redno Glavno skupščino za poslovno leto 1922 na sredo 21. junija t. l. Skupščina se vrši ob 10. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Dnevni red predvideva poleg običajnih po sta-

tutu predpisanih poslov razpravo o za industrijo važnih trgovskih, carinskih in socialno-političnih vprašanjih. Za glavno skupščino vlada živahno zanimanje ter se pričakuje, da ji bo prisostvovalo mnogo zastopnikov oblastev in gospodarskih organizacij iz drugih pokrajin Kraljevine. Dostop k glavni skupščini imajo le člani in vabljeni gostje. Člani se izkažejo s člansko izkaznico za leto 1921, vabljeni gostje pa z vabilom.

g **Novo industrijsko podjetje v Mariboru.** Brata Čopič sta ustanovila v Mariboru tovarno za izdelavo barvnih trakov za pisalne stroje, karbon, indigo in vseh vrst drugega kopirnega papirja. Tvrdka se bo nazivala »Bračdo, prva jugoslovanska tovarna barvnih trakov in karbon papirja v Mariboru«. Stavba bo kmalu dozidana in se bo v najkrajšem času pričelo z montažo strojev. Tovarna bo opremljena z najmodernejšimi stroji ter bo izdelovala prvovrstno blago in tekmovala v cenah z inozemskimi izdelki.

g **Znižanje diskonta v Angliji.** Angleška banka je znižala diskont od 4 na 3½%.

g **Stanje papirnatga denarja v Nemčiji.** V Nemčiji je bilo koncem meseca maja v prometu za 144.138.326.000 mark.

g **Svetovna železnica iz Havra preko Pizna v Petrograd.** Družba za gradnjo železne ceste iz Jitina do Trutnova preko Nove Pake in Pecke je izdala brošuro s karto o potrebi železniške zveze med Jitiinom in Hotevicami. — Ta svetovna železnica bi šla skozi sledeče mesta: Haver, Pariz, Nancy, Strasburg, Stuttgart, Norimberk, Plzen, Praga, Jitina, Vratislava, Lodž, Varšava, Petrograd oziroma Varšava, Brest, Kovel, Rovno, Kijev. Navedena železniška proga bi imela velik strateški pomen, na kar je opozarjal že pred 40 leti avstrijsko-ogrski generalni štab. Poleg tega bi imela ta železnica izredni trgovski pomen za padne Evrope z ozirom na neizčrpno naravno bogastvo ogromne ruske države, s katero bi bila zapadna Evropa po tej železniški zvezani.

g **Šole, združene češkoslovaške tiskarne za učilnice in kemikalije.** Ta delniška družba je imela minule dni svoj občni zbor, katerega se je udeležilo 85 delničarjev, ki so zastopali 99977 delnic z 9989 glasovi. Poročilo se glasi: Zadnje leto se ni spečalo toliko blaga, kakor se je pričakovalo. Domači konzum je črpal iz prejšnjih zalog ter je kupoval sproti, kolikor je rabil. Izvoz pa, na katerega smo po veliki večini navezani, je ovirala dvigajoča se češka valuta posebno v razmerju z valuto sosednih držav in pa balkanskih dežel. Nekaj časa se je v tovarnah za vžgalice obratovalo v omejenem obsegu. Dobro pa se je obnesla produkcija kemikalij. In tako znaša čist dobiček za leto 1921 4.271.439 č. K ter se je razdelil tako-le: 5 odstotkov rezervnemu fondu, 12½ odst. na dividendo v znesku 3.250.000 č. K, na tantieme 301.786 č. K, ostalo se je pripisalo novemu računu. — Tu se spet vidi, kako se gromadijo milijoni na račun odjemalcev in delavcev.

g **Inozemska trgovina češkoslovaške republike s mlinskimi izdelki v mesecu aprilu t. l.** Uvozilo se je: pšenice: 17.945 q (od tega 8511 q iz Zedinjenih držav, 6707 q iz Argentine, 2101 q iz Nizozemske); rži: 27.143 q (od tega 14.960 q iz Poljske, 8211 q iz Zedinjenih držav, 1705 q iz Rumunske, 1485 q iz Kanade; ječmena: 32 q (od tega 27 q iz Nemškega); ovsa: 24.109 q (od tega 17.103 q iz Rumunske, 3970 q iz Mažarske, 1463 q iz Avstrije); koruze: 126.239 q (od tega 57.108 q iz Argentine, 26.423 q iz Severne Amerike, 25 tisoč 19 q iz Rumunske, 5808 q iz Nemške, 5017 q iz britanskih držav v Aziji itd.); ajde: 101 q (skoraj vsa iz Poljske); prosa: 4887 q (od tega 3733 q iz Mažarske, 448 q iz Poljske, 706 q iz Rumunije). Uvoz žita je znašal torej 200.455 q proti 221.174 q v marcu 1922 ter 387.495 q v aprilu 1921. — Uvoz moka, pšenične: 135.939 q (od tega 66.346 q iz Severne Amerike, 44.919 q iz Mažarske, 9293 q iz Nizozemske, 6933 q iz Avstrije, 4329 q iz Nemške, 1564 q iz Jugoslavije, 1.017 q iz Hamburga, 139 q iz Rumunske itd.); moka, ržene: 12.283 q (od tega 12.636 q iz Mažarske, 3277 q iz Rumunske, 1164 q iz Avstrije, 202 q iz Jugoslavije itd.); moka za krmo: 1307 q (skoraj vso iz Mažarske); pšenično pšeno: 601 q (od tega 290 q iz Mažarske, 211 q iz Avstrije ter 100 q iz Francoske); drugih mlinskih izdelkov: 254 q (od tega 151 q iz Nemške, 102 q pa iz Mažarske). Uvoz moka je torej znašal 155.384 q proti 224.989 q v marcu 1922 in 627.044 q v aprilu 1921. — Izvoz v aprilu je znašal: ječmena 57.347 q, raznih mlinskih izdelkov pa 1300 q.

g **Jugoslovansko združništvo.** Jugoslovansko združništvo je zelo razvito. V Sloveniji je naše združništvo organizirano v sledečih združnih centralah: Zadrzna zveza (najmočnejša) 481 zadrug, Zadrzna zveza v Celju 145 zadrug, Zveza Slovenskih zadrug 75 zadrug. — Vse te zadrug se včlanjene še v Glavnem Zadrznem savezu, ki ima še sledeče žlane: Glavni Savez Srpskih Zemljoradniških zadrug (1576 zadrug), Savez Srpskih Zemljoradniških zadrug v Zagrebu (414 zadrug), Središnji savez hrvatskih seljaških zadrug (860), Hrvatsko slavonsko gospodarsko društvo (332), Zadrzna savez v Splitu (252), Hrvatsko slavonsko gospodarsko društvo (196), Savez srpskih zemljoradniških zadrug v Sarajevu (161), Savez hrvatskih seljaških zadrug za Bosnu i Hercegovinu (80), Savez srpskih privrednih zadrug na Primorju v Dubrovniku (50). — Vseh zadrug včlanjenih v Glavnem zadrznem savezu je 4.180.

g **Narodni gospodar.** Izšla je 6. številka 23. letnika glasila »Zadrzna zveza« Narodni Gospodar s sledečo vsebino: Dr. A. Korošec: Zadrzna država; Zadrzna zavest; Občni zbor Zadrzne zveze v Ljubljani; Davek na poslovni promet; Zadrznštvo. Narodni Gospodar je brezdomno naša najboljša slovenska gospodarska revija. Člani Zadrzne zveze dobivajo list brezplačno. Cena lista za nečlane 15 Din na leto, za žlane zvezinih zadrug 10 Din. — List se naroča pri Zadrzni zvezi v Ljubljani.

g **Hranilnica kmetičkih občin v Ljubljani** je zvišala s 1. julijem obrestno mero za hranilno vlogo od 3 na 4%.

g **Trgovska pogodba med Češkoslovaško in Dansko.** Češki trgovinski minister Novak odide te dni v Kodanj, da bo sklenil s dansko državo trgovsko pogodbo. Ker so se zadnji čas trgovinski stiki med obema državama ohlivali, bo trgovinska pogodba za nju vsekako velikega pomena.

BORZE

Zagreb, 19. junija. (Izv.) Devize. Dunaj 0.50—0.55, Berlin 22.50—23.50, Budimpešta 8—8.25, Italija 367—370, London 330—0, New York (čak) 73—73.50, Pariz 647.50—650, Praga 142.50—144.50, Švica 1390—1400. Valute. Ameriški dolarji 73—74, češkoslov. krone 140—142, nemške marke 23.50—24.50, italijanske lire 364—366, romunski lei 0—50.

Curih, 19. junija. (Izv.) Berlin 1.595, New York 527.50, London 23.35, Pariz 45.30, Milan 25.625, Praga 10.10, Budimpešta 0.54, Zagreb 1.775, Bukarešta 3.50, Varšava 0.12, Dunaj 0.0325, avstrijske krone 0.03035.

Berlin, 19. junija. (Izv.) Dunaj 3.50, Budimpešta 34.20, Milan 1998, Praga 627.20, Pariz 2806.45, London 1440.65, New York 325.59, Curih 6182.25.

Praga, 19. junija. (Izv.) Dunaj 0.3625, Berlin 15.85, Rim 254.25, avstrijske krone 0.3625, italijanske lire 251.50, Budimpešta 5.30, Pariz 450.50, London 231.50, New York 51.975, Curih 988.

Dunaj, 19. junija. (Izv.) Devize. Zagreb 45.97—46.03, Belgrad 183.88—184.12, Berlin 41.75—41.85, Budimpešta 14.97—15.03, London 60.975—61.025, Milan 671.70—672.30, New York 13.744—13.756, Pariz 1184.50—1185.50, Praga 269.90—270.10, Sofija 93.45—93.55, Curih 2598.75—2601.25. Valute. Ameriški dolarji 13.644—13.656, bolgarski lei 90.95—91.05, nemške marke 41.75—41.85, angleški funti 60.775—60.825, francoski franki 1184.50—1185.50, italijanske lire 661.70—662.30, jugoslovanski dinarji 183.58—183.82, romunski lei 89.94—90.06, švicarski franki 2573.75—2576.25, češkoslovaške krone 269.40—269.60, mažarske krone 14.97—15.03.

Štajerske novice.

č **Obrtna razstava v Celju** — je v popolnem razvoju. — Vse dela, vse se pripravlja ob blizu in daleč, da poseti to velepromembno razstavo, v kateri se bo bliščalo delo našega obrtništva. Ob tej priliki bodo obiskovalci zamogli videti uspehe 29letne obrtniške organizacije, katero je prvo počelo ravno »Celjsko obrtno društvo«. V tej razstavi se bo pokazala žilavost in samozavest našega obrtništva, ki se ne ustraši ne truda, ne stroškov, da tako pokaže neupogljivo voljo v doseganju višjega cilja, ki ji je, da hoče še nadalje obdržati dober sloves solidnosti in zmožnosti. Kličemo še enkrat vse, še ne pismeno prijavljene razstavljalce — obrtnike iz cele Slovenije, da v najkrajšem času prijavijo svoje predmete, ki jih nameravajo razstaviti, ker razstava je pripravljena za največje industrije in najmanjše obrtnike, od katerih bo vsak imel svoj dobiček. — Je pa poleg dosegljivega uspeha tudi dolžnost vsakega obrtnika, da se iste udeleži, ker le s tem obrtništvo pokaže, da še ne misli izginiti iz površja, kakor se mu prerokuje, ampak da se dviga k novemu in silnejšemu življenju, in to naj se pokaže od 12. do 22. avgusta 1922 na »Obrtni razstavi v Celju«.

š **Na zasebnem ženskem učiteljsku šolskih sester v Mariboru.** Samostanska ulica št. 4, je dne 23., 24. in 25. junija t. l. razstava šolskih risb in ženskih ročnih del.

š **Drž. dvorazredna trgovska šola v Mariboru.** Vpisovanje za šolsko leto 1922-23 se vrši od 29. junija do 4. julija t. l. vsakokrat od 8. do 10. ure na Zrinskih trg 1, I. nadst. Brez sprejemnega izpita je možen vstop v I. letnik onim učencem in učenkam, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali IV. razred liceja ali pripravljali razred dvorazredne trgovske šole. Nanovo vstopajoči učenci in učenke morajo razen zadnjega šolskega izpričevala oddati ravnateljstvu šole tudi krstni (rojstni) list. Vnanji učenci (učenke) naj pošljejo omenjeni listini po pošti do 4. julija. Morebitni sprejemni izpiti se bodo vršili z ostalimi izpiti vred dne 11. sept. od osmih dalje. Vseled pomanjkanja učnih prostorov je pripravljali razred začasno ukinjen.

š **Čudne razmere v Narodnem gledališču v Mariboru.** Po imenovanju stalne intendantice za Narodno gledališče v Mariboru smo upali, da bo s tem imenovanjem konec takozvanih gledaliških afer. Iznenadilo nas je pri zadnji predstavi Jakoba Rude, da je bila ta predstava poslovilna predstava g. Dragutinovičeve kot najstarejše in priljubljene članice gledališča, ne da bi gledališka uprava količkar označila to predstavo kot poslovilno. Zato so ostale lože in ostali boljši sedeži po večini tudi prazne. Le tisti, ki so za poslovitev zvedeli iz drugega vira, so se od priljubljene članice, odhajajoče v Split, na primeren način poslovili od nje. Kakor čujemo, zapušta še več najboljših moči Narodno gledališče: gg. Šimenc, Jerman, Škrl, najboljša igralca ozir. pevka gg. Mezgečeva, dalje ga, Šetinska, gg. Vovkova, baje tudi g. Škrbinšek. Kaj sledi tem izgubam, še ne vemo.

Ljubljanske novice.

lj **Pastoralna konferenca za ljubljansko duhovščino**, ki je bila določena za torek ob treh popoldne je preložena na petek (23. jun.), isto uro. — Katehetski sestanek s predavanjem vseučil. prof. dr. Ehrlich-a »Konfessionalne šole drugod« bo šele v torek 27. junija ob petih popoldne. Isti dan bo eno uro poprej seja odbornikov katehetskega društva. Povabljeni so tudi vsi gg. katehetje, ki se nameravajo udeležiti kateh. kongresa v Zagrebu dne 5. in 6. jul. Da bo mogel pripravljati odbor v Zagrebu vse potrebno urediti radi stanovanja itd., naj se tovariši-katehetje, ki se udeležijo kongresa, takoj priplase tajniku A. Čadež-u, ako tega še niso storili.

lj **Krajevni odbor SLS za frančiškanski okraj.** Danes zvečer ob 8. uri seja v prostorih Prvega del. kons. društva. — Predsednik.

lj **Razpis volitev v ljubljanski občinski svet.** »Slov. Narod« poroča, da je vlada izdala odlok, da se imajo volitve novega ljubljanskega občinskega odbora vršiti v petek, dne 20. oktobra.

lj **O. Z. javni namestencev in vpokojencev.** ima nujno sejo širšega odbora v torek, dne 20. t. m. ob 20. uri v običajnem lokalu. Dnevni red: Sklepanje o izpreminjalnih predlogih k osnutku nove služb. pragmatike. Ker je bila zadnja sobotna seja izredno počilo obiskana, prosimo vse gospode delegate, da prisostvujejo tej seji polnoštevilno in s tem osvedočijo svoje in svojih organizacij umevanje za stvar. — Predsedstvo.

lj **Odredbe za prodajo živil.** Občinski svet v Ljubljani je sprejel v javni seji dne 9. maja 1922 na predlog policijskega zdravstvenega oddelka naslednje predloge, ki stopijo z dnem razglasitve v veljavo: 1. Prodaja vseh živil, posebno pa onih, ki se uživajo tudi surova, to je v mlekarnah, delikatesnih trgovinah, gostilnah, slaščičarnah, pekarnah, v javnih kuhinjah itd. ni odvisna samo od lokalne potrebe in od primernosti lokalov, ampak tudi od higijenske usposobljenosti in od zdravja v poštev prihajajočih oseb. Koncesionar mora biti uradno zdravniško preiskani in načeloma tudi osebe. 2. Za prodajo na stojnicah določena živila, zlasti kruh, pecivo, klobase, mesnati izdelki itd. morajo biti razpostavljena le v zabojčkih, škatlah, kartonih itd., ki so pokriti s steklom. Otipavanje in oprasejanje predmetov bodi na ta način onemogočeno. Popolnoma se ukine izdaja dovoljenj za točenje in prodajo kave, čaja, malinovca, sodavice itd. na raznih stojnicah in vozičkih, ker je higijenično umivanje kozarcev pri tem obratovanju popolnoma izključeno. Imenovani predmeti se bodo v bodoče točili le na takih stojnicah, ki imajo uveden vodovod. 3. Prodaja kruha v pekarnah se mora vršiti tako, da kruh pri prodaji ni postavljen otipavanju in prebiranju, ter da dobi stranka od prodajalca le zahtevano množino kruha v roke. Po tem higijenskem načelu je urediti tudi prodajo drugih jestvin po trgovinah. V večjih delikatesnih trgovinah se zahteva nastavitve blaginika oziroma blaginjičarke. 4. Prepovedano je nastavljanje kruha po gostilniških mizah. Gostu se da le zahtevano množino in kakovost kruha. Pri vseh gostilniških koncesijah se zahteva pred izdajo koncesijske listine uvedba vodovoda k točilni in umivalni mizi za izplakovanje. 5. Priporočeno se uporablja v gostilnah samo bele namizne prte. Uporaba pisanih in barvastih namiznih prtov je nehygijska, ker se v teh skrivaj umazanost in nesnaga, z njo vred pa kali kužnih bolezni. Kjer ni belih prtov, je bolje, da so mize brez prtov, eventualno prevlečene s platnom, ki se da dobro smaziti z mokro brisačo. 6. Mesarji, prodajalci mesa, delikatesne trgovine, branjevke, sploh vsa obratovališča živil morajo imeti na vidnem mestu nabite table z napisom, da je otipavanje na prodaj postavljenih predmetov iz higijeničnih oziroma strogo prepovedano. Od gospodarja samega se bo zahtevalo strogo izvrševanje vseh higijenskih predpisov. Gospodar, ki bo sam strogo izvrševal higijenske predpise in zahteval tudi od uslužbencev njih strogo izvrševanje, gospodar, pri katerem bo tudi večkratna uradna kontrola poslovanja in prostoro dognala popolno primernost — dobi po enoletni dobi uradno potrdilo v priznanje. To uradno potrdilo se prekličie takoj, ko se pojavijo prvi nedostaki. Taka potrdila se izdajajo tudi uslužbenstvu, ki službuje nepretrgoma 1 ali 2 leti pri gospodarju, ki ima uradno potrdilo v priznanje. Nadzorovalni organi morajo izvrševanje teh naredbi najstrože nadzorovati. Zaradi prestopka se kaznujejo koncesionar, uslužbeno osebo in kupec.

lj **Policijska kronika.** V Petkovskovem gozdu je policija ponoči na 19. t. m. aretirala 5 moških in 1 žensko zaradi pohujšanja. Nekaj članov družbe je ušlo. — Kolesi sta bili ukradeni dimnikarskemu mojstru Luki Šetini in Fr. Gradu iz Laniš. — Na Vodnikovem trgu sta bili ukradeni Ivana Rupertič iz št. Ruperta (1 dolar, 10 lir in 400 kron) in Neža Čuden iz Kozarjev (200 kron). — Štirikolesni voziček, vreden 3000 kron, je bil ukraden Neži Čuden iz Kozarjev. — Na Wilsonovi cesti je neki neznan mož tako neusmiljeno pretepal konja, da so ga pričeli ljudje oštevat. Škoda, da ni ime kruteža znano. — Neki ljubljanski obrtnik je prišel te dni zvečer precej dobre volje domov. Ko je prišel domov, mu je njegova gospodinja, katere dobi za vzdrževanje gospodinjstva 400 kron vsak dan, zatočila njegovega vajenca, ki je pri njem tudi na hrani, da je fant rekel, da bi bil zadovoljen, če bi mu dal mojster vsak dan 10 kron, za katere bi si kupil kruha in bi bil bolj zadovoljen, kakor da dobiva hrano. Mojstra je to razjutilo, da je fant tako neusmiljeno pretepel, da se mu je iz nosa in iz ust vdrla kri. Fanta so prepeljali v bolnišnico, mojster se bo pa moral zagovarjati pred sodiščem. Gospodinja je bila na fanta posebno zato tako huda, ker ji je rekel, da za hrano, kakršno kuha, ne more porabiti dnevno 400 kron.

lj **Izgubila se je** v soboto od zavoda svete Marte v Streliški ulici do Zvezde, oziroma do hiše št. 5, na Kongresnem trgu tenka zlata verižica z obeskom, v katerem je vdrela na eni strani slika male deklice, na drugi neke gospe. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v kolportajnem oddelku »Slovenca«, Jugosl. tiskarna.

Orlovski vestnik.

Zlet Ljubljanskega orlovskega okrožja v Tomišel. Še enkrat opozarjamo vse bratske odseke, da naj se v kolikor močito obilnem številu udeležijo zleta dne 25. t. m. Odhod je točno ob pol 1 uri izpred dolenskega mosta, kjer čakajo vozovi. Tudi krožki naj gledajo, da bodo častno zastopani. Ko pridemo v Tomišel, bodo slovesne litanije, nato pa takoj nastop, in sicer: proste vaje članov in članic; krožek sv. Peter nastopi s svojimi prostimi. Nato orodna telovadba. Pri celi preditvi igra godba iz Mengša. Prosijo se vsi bratje in sestre, da naj bodo točni! Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Bog živil! — Okrožni odbor.

Orel Krakovo - Trnovo. Jutri v sredo ob pol 8. uri zvečer sestanek vseh članov v društvenih prostorih.

Seja predsedstva Orliške zveze se vrši v sredo, dne 21. t. m. ob pol 4. uri v Ljudskem domu. — Predsednica.

Prosveta.

pr Henrik Ibsen: Gospa z morja. Igra v 5 dejanjih. Iz norveščine preložil Vojeslav Mole. V Ljubljani, 1922. Str. 160. Cena 15 Din, po pošti 1 Din več. — S pričujočo knjigo je začela Tisk. zadruga izdajati v slovenskih prevodih Vojeslava Moleta vrsto najboljših dramatičnih spisov prvega

nordijskega dramatika Henrika Ibsena. Ibsenova dela pomenjajo važen prelom v razvoju moderne gledališča ter so že zdavnaj prešla v svetovno literaturo. Prevedu »Gospa z morja« bode sledili prevodi ostalih najvažnejših Ibsenovih dram. Studija o Ibsenu pa izide pozneje v zvezku »Pota in cilji«, posvečenem skandinavskim pisateljem.

pr H. Sienkiewicz: »Z ognjem in mečem«. Povest iz davnih let. Prevel dr. R. Mole. Ilustracije Olivove. V Ljubljani, 1922. Založila Tisk. druga. 1. snopič. Napovedana nova izdaja znamenitih Sienkiewiczovih romanov je začela izhajati. Pred nami leži prvi snopič romana »Z ognjem in mečem«, ki obsega 4 pole velikega formata in prinaša dve dobro uspele ilustraciji. Posamezni snopiči bodo izhajali mesečno. En snopič velja po pošti dostavljen 7.50 Din.

pr Alojziji Gradnik: »Pot bolesti« je izšla te dni v Ljubljani v založbi »Jug«. Cena nevezanemu izvodu 10 Din, vezanemu 13 Din. Dobiva se v vseh knjigarnah. Poleg tega pa je dobili pri založbi »Jug« v Ljubljani, Pred škofijo 21, tudi še krasne, v usnje vezane izvede z originalnim pesnikovim podpisom po 30 Din. Teh izvodov pa je samo 200 na razpolago.

Mariborska porota.

Kako se v Mariboru lahko na debelo slepari.

Vkljub stanovanjski bedi, ki onemogočuje tišočem poštenim ljudem človeku spodobno stredo, mrgoli v Mariboru čimdalje več lahkotnih elementov, ki so zapustili svoj poklic ter se posvetili raznim špekulacijam, ki jim omogočajo razkošno življenje, katero jim nudi ugled v najodličnejših družbah, ki se sicer stramujejo poštenega človeka, ki ne more s takimi »kavalirji« paralelno plačevati gostilniške in kavarniške orgije. Oblasti, ki bi se v takem malem mestu lahko zanimalo, od kod tako potratno življenje, so, kakor bi nič ne videle.

Tako življenje toliko drugih je zapeljalo tudi tedaj niti 20 let starega Adolfa Čerkeva (Tschewegga), po poklicu ključavničarja, sina strojevodje. Tam, kjer toliko poštenih, v naproseni obrti večjih prosilcev dolgo časa tudi zaman moleduje za koncesijo, je Čerkev dobil brez težav koncesijo za veletrgovino z lesom. Čeprav je že šolska oblast Čerkeva spoznala kot lahkomišljenega človeka, so oblasti in trgovski gremij mirno gledali, kako si je mladi fant, ki še pri naboru ni bil, na Koroskem kolodvoru dal napraviti veliko reklamno desko z napisom lesnega skladišča, čeprav bi bili vsi morali vedeti, da les, ki leži tam za blestčim napisom ne more biti Čerkevo nego last druge prave lesne tvrdke. Ko je prišel na tak način svojo veletrgovino, ni imel niti toliko denarja, da bi bil pleskarju plačal napisno desko. Zlorabil je slučajno znanje z veletrgovcem Pečnikom v Vuzenici, sam napravil generalno pooblastilo, katero je dal v prepisu legalizirati po nekem notariju. S tem falzifikatom je nastopal v Palanki in llogu kot zastopnik lesne tvrdke Pečnik ter prodajal na cele vagonne in splave lesa, zahtevajoč od židov Löwy, Stern, Rosenstock, Funk nadavka skupaj blizu 100.000 K. Ker lesa seveda ni bilo, so ga ogoljufane tvrdke prijele in ga dale aretirati. V preiskavi je nastopal tako prepričevalno, da gre tu samo za civilno pravne difference, da so ga res brez nadaljnjih dokazov kot mučenika pustili na prosto. To je bilo lani marca. Bogat šel na takih skušnjah, se je lotil bankirjev. Edvard Kurež, bančni ravnatelj v Suhopolju, je iskal potom anonce primerne »kompanjona«. In Čerkev mu je bil »primeren«. Priporočil ga je nek mariborski odvetnik ravnatelj Centralne banke v Mariboru, Maksu Hermanu, ta pa svojemu kolegi Kurežu, ki je takoj nakazal 100.000 K, pozneje še 88.000 K. Ker je Kurež zahteval tudi potrdilo dotičnih tvrdk, je Čerkev neznano kako dobil tiskovine dotičnih tvrdk ter falzificiral račune n. pr. za lesno tvrdko Sever, za graško tvrdko Kligingit itd. Spričo takih sleparij je dvignil pri Centralni banki 32.000 K od ravnatelja, in pozneje, ko je bil tu na dopustu, še 40.000 K. Namesto da bi mu bili vsaj zdaj napravili konec, so mu pustili še dalje slepariti. Lotil se je med drugimi tudi 70 letnega Skaleta v Vetrinski ulici, katerega je pripravil za posojilo 22.000 K za nakup drv, pri kateri kupčiji bi

bil tudi Skale vlekel svoj delež. Vlekel pa je le 1000 K, katere mu je Čerkev podaril takoj, ko mu je Skale posodil prvih 10.000 K. Izvlekel je iz Skaleta še dve zlati uri ter kožuh, ostal mu dolžan na stanovanju in hrani. Ko je Skale uvidel, da je osleparjen, ga je dal aretirati. Toda tudi to pot se je Čerkev posrečilo igrati nedolžno žrtev in so ga izpustili. Zato je opeharil mizarja Paitza, ki mu je plačal 2500 K are. Ta denar je zapil še tisto noč na Miklavževi veselici, kjer je s šampanjcem v roki plesal in razmetaval denar. Po tej slepariji šele so mu napravili konec. In zdaj so šele videli, odkod je izviralo Čerkevovo razkošno življenje. Pa znal se je tako spretno zagovarjati, da bi bil zopet odnesel večji del kazni, da ga ni v hipu premetil strah, sedeti še tri mesece v preiskavi, ker glavne priče Pečnika ni bilo k porotni razpravi. Tedaj šele je priznal, da je sam naredil generalno pooblastilo. Njegovemu zagovorniku dr. Boštjančiču se je posrečilo porotnike prepričati, da je bila Centralna banka sama kriva, če se je dala preslepiti. Ker so porotniki ostala vprašanja potrdili, je bil obsojen na 4 leta težke ječe. Osleparjeni znesek znaša 210.900 K, prejel je 165.900 kron.

Krivo žegnanje v Hočah.

V petek je sedel na obtožni klopi Franc Lešnik iz Sv. Miklavža na Dravskem polju, obtožen umora Alojzija Ogrizek iz Sv. Janeza na Dravskem polju. Razprava je tedaj sicer žalostni dogodek pokazala v drugi luči kakor so ga prvotno naslikali. Lešnik in Ogrizek sta si bila dobra. Sedela sta tudi tisto nedeljo v gostilni v prijateljskem razgovoru. Nihče ne ve, kaj je dalo Ogrizku povod, da je sredi razgovora Lešniku zaludil kozarec v glavo s tako silo, da je slednjega takoj zalila kri, ki se mu je pojavila tudi v očeh. Lešnik je odšel ven k mimo tekočemu potoku, kjer si je izpral glavo. Ko je nato ugledal pred seboj na cesti Ogrizka, ga je napadel z nožem. En sunek v prsa je bil tako močan, da je prerazal rebro ter se zabodel v srce. Že ta sunek je bil smrten. Zadal pa mu je še dva smrtonosna udarca v roko in ob bok. Ogrizek se je opotekal do kaplarnje in tam tudi kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl. Lešnik sam se je nahajal v takem razpoloženju, da se je vjel z glavo med železno ograjo in so ga komaj rešili. Porotniki so zanikali vpra-

šanje na umor, potrdili le vprašanje na uboj. Lešnik je bil obsojen na 4 leta težke ječe.

Posledica pijančevanja v Sv. Lenartu.

Gg. Mesarec in Ploj iz bližine Sv. Lenarta v Slov. gorah, oba velika bogataša, sta v proslavo spomladi v Sv. Lenartu toliko časa živela premočno kapljico, da nista mogla domov in sta se zatekla k Zamolu na prenočevanje. Pri Zamolu sta dobila Matijo Lešnika iz Šetareve, moža ne posebnosti preteklosti. Lešnik je opazil, da ima Ploj v svoji listnici veliko vsoto denarja. Sreča mu je bila mila. Ploj se je namreč gredoč v sobo spodtaknil. Lešnik mu je pomagal ter prenočil v isti sobi, kjer sta spala oba bogataša. Ploj je drugo jutro opazil, da mu je zmanjkal ves denar, katerega je imel pri sebi. Spominjal se je dobro, da je bilo v listnici 19 bankovcev po 1000 Din. Sum je padel takoj na Lešnika, ki se je v veselju do toliko denarja potikal okrog in da odvrne od sebe sum, prosil na posodo. Lešnik se je izgovarjal, da denarja ni ukradel, ampak da je na tleh našel nek papir, iz katerega je šele pozneje razvidel bankovce, a trdi, da jih je bilo le 17. Izgovorja se tudi na svojo srčno bolezen, katerega tako prime, da ne ve, kaj dela. Porotniki temu zagovoru seveda niso verjeli. Lešnik je bil krivim spoznan in obsojen na 2 leta ječe. Ploj pa, ki je dobil večji del denarja nazaj, bo ostanek 8000 K lahko izterjal od Lešnika.

Občni zbor

»Stavbene zadruge Akad. dom«

v Ljubljani r. z. z. o. z.

se bo vršil dne 30. junija 1922 ob pol 8. uri zvečer v Akademskem domu, Miklošičeva cesta št. 5. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1921. 3. Dopolnilna volitev načelstva. 4. Slučajnosti. — § 32. pravil: Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del združnikov. Ako bi tega ne bilo, se vrši na istem mestu in z istim dnevnim redom čez pol ure drug občni zbor, ki sme brez-pogojno sklepati.

STANOVANJE zamenjam

1 soba in kuhinja, v sredini mesta, pripravo za kakega čevljarja ali krojača, za isto ali tudi 2 sobi, najraje okoli juž. kolodvora ali sv. Petra. — JUVANC, Ulica na Grad št. 5, pritličje.

DRVA

za kurjavo (odpadki od žage) trda in mehka se po ugodni ceni oddajo iz skladišča tudi na drobno pri Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

: Razno perilo :

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka A. & E. SKABERNE LJUBLJANA, MESTNI TRG št. 10.

Kupim ali najamem

hišo

z gostilniško koncesijo. Naslov pove An. zav. Drago Beljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

HARMONIJA na piščalke, s tremi registri, popolnoma v redu, prodaja za vredno ceno PAITZ, Maribor, Pod mostom 14. 2428

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremljenih za rodbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezenju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žilce, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom smrti našega soproga, očeta, brata in strica, gospoda

Franc Novaka

izrekamo vsem iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini in vsem, ki so mu v tako obilnem številu izkazali čast na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 18. jun. 1922.

Zaljujoči ostali.

KROMPIR

star, zdrav, poljubne količine in železn. postaje, kupujem. — Ponudbe se prosijo z naznako cene H. NOVAK, Zagreb, Maksimirska cesta 64. Telefon 20—60. 2433

1000 kron nagrade onemu, ki mi preskrbi

prazno sobo

s posebnim vhodom v sredini mesta. — Pismene ponudbe na upravo lista pod »takoj«

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA OLJE VSA POPRAVILA MAST IN VOZNE Le prvovrstno blago in deo po solidnih cenah nudi JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

Za takojšnji nastop sprejemmo perfektne

korespondenta

z znanjem slovenske, nemške in hrvatske korespondence, ter slovenske ali nemške stenografije. Ponudbe z navedbo plače, referenc in prepisi spričeval je vložiti na Usnjerska industrija »Petovica« d. d. na Bregu pri Ptuj. Reflektiramo le na popolnoma samostojno moč.

Pošteno, ŽENSKO srednjih let sprej- snažno mem proti dobri plači k mali družini v mesto. — Znati mora kuhati in vsa hišna dela. — Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod št. 2411.

Starejša prodajalka špecerij. in meš. stroke želji službe. Naslov pove uprava SLOVENCA pod šte. 2398.

Zahvala.

Za premnože dokaze iskrenega sočuvstvovanja povodom prane smrti prečastitega gospoda

dr. Ivana Janočiča

profesorja bogoslovja itd.

se vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo pa dolžni veleč. ljubljanski duhovščini ter gg. bogoslovcem, dalje p. n. zastopstvom vodstva SLS, »Orla«, »Slov. kršč. soc. zveze«, I. ljublj. del. konsuma ter Del. stavb. društva, vsem drugim deputacijam in posameznikom, kakor tudi p. n. Salezijanski godbi, gojencem Marijanišča in č. sestram usmiljenkam za tako mnogobrojno, nad vse častno udeležbo pri pogrebu in ko- nečno vsem gg. pevcem za ganljive žalostinke. Bodi Bog vsem obilen plačnik!

Ljubljana, dne 19. junija. 1922.

ZALUJOČI SORODNIKI.

Staubeni materijal

ima v zalogi ter prodaja po sledečih najnižjih cenah:

strešna lepenka	od K 205— do 290—
izolir plošče	K 70—
vatproof	K 12-50
karbolincum	K 16-50
drvocement	K 15-50 etc., etc.

— Pri večjem naročilu popust cene.

Kosta Novakovič in drug, veletrgovina s stavbenim materialom, LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 13.

Okrogel les

(hlode) smreka, hrast, bukev, kupuje v vsaki množini Parna žaga V. Seagnetti v Ljubljani. V ponudbi je navesti cene.

Narodna noša svilen in bar- žunast telovnik se prod. — Naslov pri upravnistvu »Slovenca« pod šte. 2415.

Kot kuharica - gospodinja išče mesta gospodična srednjih let v kakem mestu Slovenije ali na deželi. Prijave sprejema upravnistvo »SLOVENCA« pod: »GOSPODINJA 2416«.

Sprejemmo takoj

gospodično

zmožno vseh pisarniških del. — »TRIBUNA«, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Iščemo za takoj večjo

mehlovano sobo

z 2 posteljama (samo za par mesecev). Ponudbe na upravo lista pod: »Mehlovana soba 2405«.

!! POSESTVO !!

obstoječe iz dveh zidanih enonadstropnih hiš, mlina, žage, 4 njiv, gozda in velikega sadnega vrta, se po ugodni ceni prod. — Natančno se poizve pri lastniku. Naslov pove uprava pod šte. 2413.

Za gospodinjjo išče mesta samostojna kuharica srednjih let, izvežbana v vseh gospodinskih opravilih, v kako župnišče na deželi! Vstop takoj. Naslov je pri upravnistvu pod številko 2323.

KUHARICA

samostojna moč, katere je pripravljena opravljati tudi vsa druga hišna dela, dobi mesto pri mali družini na deželi. Plača po dogovoru. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo lista »Slovenca« pod št. 2422.

Urejevalec pisem

(Briefordner)

THE REX Co., LJUBLJANA

Prostovoljna javna

sodna dražba

obleke in perila iz zapuščine Ivana Škerleta se vrši v petek, dne 23. junija 1922, ob 4. uri pop. v Jeranovi ulici št. 6 v Trnovem v Ljubljani. — MATE HAFNER, notar — sodni komisar. 2440

Plavalne pasove

iz plutovine izdeluje tovarna za- maškov JELACIN & Ko., Ljubljana. 2423

Mlinarski učenec

se sprejme v umetnem mlinu; ponudbe pod »Poštenost«, poštno ležeče, Zalec. 2429

Naprodaj je ob kolodvoru Dolenjske železnice v Ljubljani

SVET-TRAVNIK

v izmeri cca 26.000 m² (ev. tudi samo en del) pripraven za vsakojake stavbe, tudi za skladišča itd. Podrobnosti se poizve v pisarni dr. Fran Novaka in dr. Alojzija Kobala, odvetnika v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3. 2421

Usnjariji!

Izdelovalci mila!

Ia Moellon-Degras, Ia Ribje olje Grönlandske države (z znamko »tri krone«)

vse za izdelovanje usnja potrebne kemikalije, inozemske usnjarske izdelke, nadalje loja, kokosovo mesno kislino »Kretensia« dobavljajo po najnižjih dnevnih cenah

Žiga Beck, Zagreb, Bakačeva ul. 5 (pod zidom)

zastopnik tvrdke: BONDY MARTON & Co. A. G. Hamburg, Praga, Wien, Budapest.

Razglas.

Gozdno oskrbnistvo v Kočevju daje v zakup

svojo parno žago na Rogu

in prodaja zakupniku letno

2700 komadov jelk in 5500 komadov bukve.

Poslopja in oprava žage so deloma nadzemna, stavba gozdne železnice z vozili pa je izključno last dosedanjega zakupnika. Pogoj novega zakupa je, da novi zakupnik prevzame od prednika njegovo last. — Oferte se sprejemajo najkasneje do 5. julija t. l. pri gozdarskem uradu v Kočevju.

svojo parno žago na Rogu

OTOK

GRADO

PRI TRSTU

Najlepše obrežje ob Adriji. — Otroški raj. Preizkušeno zdravilišče za neurastenijo, ženske bolezni, otroške bolezni, zdravljenje ran in kirur. operacij. — Pojasnila:

Zdraviliška komisija, GRADO.